Издръжка на членове на семейството

Латвия

1 Какво означават на практика понятията „издръжка” и “задължение за издръжка”? Кои лица са задължени да изплащат издръжка на друго лице?

В латвийското национално законодателство не се дава подробно определение на понятието издръжка, но съществува общо разбиране по специфичните въпроси на издръжката за друго лице. Например с „издръжка за дете“ се имат предвид разходите, които всеки родител е длъжен да осигурява за детето, независимо от финансовото положение на родителя. Минималният размер на издръжката за дете се определя от правителството (*Ministru kabinets*, „Министерски съвет“). Определение на понятието „издръжка за дете“ е дадено в Закона за гаранционния фонд за издръжки.

Общото разбиране по много въпроси, свързани със задълженията за издръжка — които могат да бъдат наричани с различни наименования като „издръжка“ (*uzturlīdzekļi*) или „средства за осигуряване на предишните условия на живот“ (*līdzekļi iepriekšējā labklājības līmeņa nodrošināšanai*) — се основава на съдебната практика, формирана чрез съдебните решения. Например обикновено се приема, че издръжката между съпрузи представлява дългосрочна финансова помощ, предоставяна от единия съпруг на другия съпруг, чието материално положение се е влошило.

Лица, които са задължени да плащат издръжка:

Задължение на родителите към техните деца

Родителите на детето са длъжни да му осигуряват издръжка, докато то стане способно да се издържа самостоятелно. Съответно задължението за издръжка на детето не приключва с навършване на пълнолетие. Съдът обаче може да прецени дали даден иск за издръжка трябва да бъде уважен, ако детето е навършило пълнолетие, прекъснало е своето образование или професионално обучение и е в състояние да се издържа самостоятелно със собствен труд, но не го прави. Следва да се има предвид, че задължението на родителите да осигуряват издръжка на техните деца трябва да бъде съобразно техните финансови възможности. Все пак всеки родител е длъжен да осигурява минималния размер на издръжката, определен от правителството, независимо от неговото или нейното финансово положение. Задължението за издръжка на дете има задължителна сила, независимо дали детето живее при единия или при двамата родители или живее отделно.

Осигуряване на издръжка за дете означава предоставянето на храна, облекло, жилище и здравни грижи, средства за лична хигиена, за образованието и отглеждането му (осигурява се и умственото, и физическото развитие, като задължително се взема предвид личността на детето, неговите умения и интереси, и подготовката на детето за ползотворна работа в обществото).

Задължение на децата към техните родители

Задължението на децата да осигуряват издръжка за техните родители се отнася в еднаква степен за всичките деца. Ако финансовите възможности на децата са различни, съдът може да определи задължението за осигуряване на издръжка за родителите съобразно финансовото положение на всяко дете.

Задължение на единия съпруг към другия съпруг

Ако бракът е унищожен и само единият от бившите съпрузи е знаел, че към момента на неговото сключване е имало основания за унищожаването му, другият съпруг, който не е знаел за това, има право да поиска част от средствата на първия съпруг, съобразно финансовите възможности на първия съпруг, за да бъдат осигурени предишните условия на живот на другия съпруг. Аналогично преди или след развода единият бивш съпруг има право да поиска от другия бивш съпруг средства, съобразно финансовите възможности на другия съпруг, за да бъдат осигурени предишните условия на живот на ищеца.

Няма задължение за предоставяне на средства на бивш съпруг за осигуряване на предишните му условия на живот, ако:

периодът от време, който е изминал след развода или унищожаването на брака, е равен на продължителността на прекратения брак или на продължителността на съжителството в брака, който е бил унищожен;

бившият съпруг е сключил нов брак;

доходите на бившия съпруг покриват собствената му издръжка;

бившият съпруг отказва да се издържа чрез собствен труд;

бившият съпруг, който е задължен да предоставя издръжка, не разполага с достатъчно средства за съществуване или е станал нетрудоспособен;

бившият съпруг е извършил престъпление срещу другия бивш съпруг или срещу живота, здравето, свободата, имуществото или честта на роднините на другия съпруг по възходяща или низходяща линия;

бившият съпруг е оставил другия бивш съпруг в безпомощно състояние, въпреки че е можел/а да му/й окаже помощ;

бившият съпруг умишлено е отправил безпочвени обвинения в престъпление срещу някое от лицата, посочени в точка 6;

бившият съпруг е живял неморално или разточително;

някой от съпрузите почине или е обявен за починал;

налице са други важни причини.

Задължение на дядовците и бабите към внуците

Ако детето няма родители или те не могат да го издържат, това задължение се прехвърля на дядовците и бабите в еднаква степен. Ако финансовите възможности на дядовците и бабите са различни, съдът може да определи техните задължения съобразно финансовото положение на всеки дядо и всяка баба.

Задължение на внуците към техните дядовци и баби

По същия начин задължението за издръжка на дядовци и баби, ако е необходимо, се отнася в еднаква степен до всички внуци. Ако финансовите възможности на внуците са различни, съдът може да определи съответните задължения по издръжката на техните дядовци и баби съобразно финансовото положение на всеки внук.

Задължения за издръжка въз основа на договор за издръжка

Страните могат да се договорят да предоставят издръжка въз основа на договор за издръжка. По силата на договор за издръжка едната страна предоставя на другата страна определени материални блага, независимо дали като парична сума или в натура, а в замяна на това другата страна се задължава да издържа първата страна през целия му/й живот, освен ако бъде договорен различен период. Ако не бъде договорено друго,

издръжката включва храна, жилище, облекло и грижи. Ако получателят на издръжката е ненавършило пълнолетие лице, в издръжката се включва също така отглеждането и образованието в основно учебно заведение.

Задължение за издръжка вследствие на телесна повреда

Ако лице, което е задължено да осигурява издръжка за друго лице, почине в резултат на телесна повреда, задължението се прехвърля на лицето, което е отговорно за смъртта на увреденото лице. Размерът на съответната компенсация се определя от съда, като се вземе предвид възрастта на починалото лице, неговата или нейната възможност да се издържа самостоятелно преди смъртта и, накрая, нуждите на лицето, на което следва да бъде предоставяна издръжка. Ако лицето, на което следва да бъде предоставяна издръжка, разполага с достатъчно средства за съществуване, иск не се предявява.

2 До каква възраст детето има вземане за издръжка? Съществуват ли различни правила относно вземанията за издръжка на ненавършили пълнолетие лица и на възрастни?

Родителите на детето са длъжни да му осигуряват издръжка, докато то стане способно да се издържа самостоятелно. Съответно задължението за издръжка на детето не приключва с навършване на пълнолетие. Съдът обаче може да прецени дали даден иск за издръжка трябва да бъде уважен, ако детето е навършило пълнолетие, прекъснало е своето образование или професионално обучение и е в състояние да се издържа самостоятелно със собствен труд, но не го прави.

В латвийското законодателство не е определено как се формират средствата, които да осигурят предишните условия на живот на другия съпруг. Не е определено така също какво точно се изисква според задължението на родителите или дядовците и бабите.

В латвийското законодателство издръжката за дете е определена като задължението да му се предоставя храна, облекло, жилище и здравни грижи, средства за лична хигиена, за образованието и отглеждането му (осигурява се и умственото, и физическото развитие, като задължително се взема предвид личността на детето, неговите умения и интереси, и подготовката на детето за ползотворна работа в обществото). Размерът на издръжката зависи от правото на детето на подходящи условия на живот и действителните нужди на детето.

3 Следва ли да сезирам до компетентен орган или съд, за да получа издръжка? Кои са основните елементи на тази процедура?

За обезпечаването на всеки вид издръжка съответният ищец трябва да се обърне към съда по реда на процедурата, предвидена в Гражданския процесуален закон. Ищецът трябва да представи в съда молба и други необходими документи.

Възможно е родителите на детето да са сключили споразумение под формата на нотариален акт (*notarial akts*), с което се предвижда ежемесечно плащане на издръжка. Това споразумение е граждански акт, който поражда правни последици, състоящи се в това, че двете страни са задължени да спазват и изпълняват условията на изготвен със законна сила договор. Ако единият от родителите на детето не изпълнява споразумението за фиксирано или периодично плащане на издръжка, споразумението може да бъде представено на съдебен изпълнител (*tiesu izpildītājs*) за принудително изпълнение.

В Латвия е създаден Гаранционен фонд за издръжки (*Uzturlīdzekļu garantiju fonds*), с който се предвижда осигуряването на издръжка на ненавършили пълнолетие деца от централния държавен бюджет. Титуляр на активите е ръководният орган на Гаранционния фонд за издръжки (*Uzturlīdzekļu garantiju fonda administrācija*). Ръководният орган на фонда е на пряко подчинение на Министерството на правосъдието.

Условието за получаване на издръжка от Гаранционния фонд за издръжки е първо да е било предприето съдебно производство за събирането на издръжката. Ако вземанията не могат да бъдат събрани, взискателят може да се обърне към ръководния орган на фонда.

Издръжка от ръководния орган на фонда се изплаща само ако принудителното изпълнение на съдебното решение, с което се постановява събирането на издръжката в съответствие с приложимата гражданскоправна процедура, е обявено за неизпълнимо, или ако длъжникът изпълни съдебното решение, с което се постановява събирането, но не осигури минималния размер на издръжката, който е определен от правителството. Що се отнася до размера на всяка изплащана от фонда издръжка, ръководният орган на фонда е задължен да действа спрямо длъжника като орган за принудително изпълнение, без да е необходимо каквото и да било съдебно решение.

Процедурата за получаване на издръжка от ръководния орган на Гаранционния фонд за издръжки е следната:

Ищецът — взискателят на издръжката за дете — може да се обърне директно към ръководния орган на фонда, като подаде молба и представи следните документи:

копие на съдебното решение за присъдената издръжка;

удостоверение, издадено от съдебния изпълнител, в потвърждение на това, че принудителното изпълнение на решението за присъждане на издръжка от длъжника се е оказало невъзможно или че длъжникът е изпълнил съдебното решение, с което се изисква събиране на вземанията за издръжката, но не е осигурил определения от правителството минимален размер на издръжката. Това удостоверение трябва да бъде представено на ръководния орган на фонда в срок до един месец, считано от датата на издаването му;

ако издръжката се иска чрез упълномощен представител, документ, удостоверяващ упълномощаването му.

4 Може ли да бъде подадена молба от името на роднина (ако да, в каква степен на родство) или дете?

Да, упълномощен представител може да предяви иск от името на роднина или близък родственик. В случай на ненавършили пълнолетие деца, искът може да бъде предявен от техните законни представители, т.е. техните родители или настойници.

5 Ако възнамерявам да заведа дело по случая, как мога да разбера кой е компетентният съд?

Според правилата за компетентността, компетентен за събиране на вземанията за всеки вид издръжка е районният или градският съд (*rajona (pilsētas) tiesa*).

В Латвия компетентността на съда се определя според следните актове:

Регламент (ЕО) № 4/2009 на Съвета относно компетентността, приложимото право, признаването и изпълнението на съдебни решения и сътрудничеството по въпроси, свързани със задължения за издръжка („Регламент за задълженията за издръжка“);

двустранни и многостранни договори, които са обвързващи за Република Латвия;

Гражданския процесуален закон, ако не са приложими разпоредбите на Регламента за задълженията за издръжка или разпоредбите на двустранни и многостранни договори, които са обвързващи за Република Латвия.

В Гражданския процесуален закон е предвидено, че по искове за издръжка са компетентни следните латвийски съдилища:

дело може да бъде заведено в съда по местожителство на ответника;

ако местожителството на ответника не е известно или ответникът няма постоянно местожителство в Латвия, дело може да бъде заведено в съда по мястото, където той или тя притежава недвижимо имущество, или съда по последното му известно местожителство;

дело за събиране на вземанията за издръжка за дете или родител може да бъде заведено също така в съда по местожителство на ищеца;

дело за задължения за издръжка, вследствие на телесна повреда, може да бъде заведено също така по местожителството на ищеца или мястото, където е нанесена вредата.

6 В качеството ми на ищец трябва ли да ползвам услугите на посредник, за да заведа дело (напр. адвокат, централен или местен орган и др.)? Ако това не е необходимо, кои са приложимите процедури?

Ищецът не е задължен да използва услугите на адвокат или на друг посредник, за да заведе дело и предяви иск в съда. Не е необходимо също така ищецът да премине през каквато и да било форма на помирение преди делото да бъде разгледано от съда.
При подготовката на делото за съдебния процес обаче, съдията трябва да се стреми да помири страните. Поради това на страните се препоръчва да постигнат взаимно споразумение преди делото да бъде разгледано в съда.
Трябва да се подчертае също така, че страните могат да постигнат споразумение по искове за издръжка без да завеждат дело в съда.

7 Трябва ли да заплатя такси, за да заведа дело? Ако това е така, какъв е техният вероятен размер? Ако моите финансови средства са недостатъчни, мога ли да получа правна помощ за покриване на разходите по процедурата?

Според член 43, параграф 1 от Гражданския процесуален закон следните лица са освободени от плащане на съдебни разходи на държавата (държавна такса (*valsts nodeva*), такса за документи (*kancelejas nodeva*) и административни разходи (*ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi*)):
ищци — по искове за събиране на вземанията за издръжка за дете или родител и по искове за установяване на бащинство, ако искът е присъединен към иска за събиране на вземанията за издръжка за дете,
ищци — по искове за признаване или признаване и допускане на изпълнение на решение на чуждестранна държава за плащане на издръжка за дете или родител,
ищци — по отношение на искове, вследствие на телесна повреда, довела до осакатяване или друго увреждане на здравето или до смъртта на лицето,
ответници — по дела, касаещи намаляване на размера на издръжката за дете или родител, постановена от съда, и намаляване на плащанията на издръжка, които съдът е присъдил по иск, произтичащ от телесни повреди, довели до осакатяване или други увреждания на здравето, или смърт.
Съгласно член 34, параграф 1 от Гражданския процесуален кодекс на Латвия исковата молба (*prasības pieteikums*) може да се отнася до първоначален иск или до насрещен иск, молба, подадена по вече заведено дело от трета страна с отделен иск по отношение на предмета на спора, молба по специална процедура за разглеждане на спор или друга подадена в съда молба, която е предвидена в съответното законодателство. За всяка искова молба е дължима държавна такса, както следва:
до 2 134 EUR: 15 % от поисканата сума, но не по-малко от 70 EUR,
от 2 135 EUR до 7 114 EUR: 320 EUR плюс 4 % от поисканата сума за горницата над 2 134 EUR,
от 7 115 EUR до 28 457 EUR: 520 EUR плюс 3,2 % от поисканата сума за горницата над 7 114 EUR,
от 28 458 EUR до 142 287 EUR: 1 200 EUR плюс 1,6 % от поисканата сума за горницата над 28 457 EUR,
от 142 288 EUR до 711 435 EUR: 3 025 EUR плюс 1 % от поисканата сума за горницата над 142 287 EUR,
над 711 435 EUR: 8 715 EUR плюс 0,6 % от поисканата сума за горницата над 711 435 EUR,
По дела за събиране на вземанията за издръжка за „поисканата сума“ се приема общата сума, която следва да бъде платена за една година.
В Латвия на чуждестранни ищци или ищци, които имат право на правна помощ по Регламента за задълженията за издръжка, правната помощ се предоставя от централния орган, определен според Регламента, а именно от ръководния орган на Гаранционния фонд за издръжки. Ръководният орган на Гаранционния фонд за издръжки предоставя правна помощ и услуги по представителство пред латвийските съдилища и правоприлагащи органи на местни взискатели на издръжка и на чуждестранни взискатели на издръжка, които имат право на правна помощ според Регламента.
В случаи, които не са предвидени в Регламента за задълженията за издръжка, латвийската държава предоставя правна помощ на лице, чието специално положение или чиито активи и доходи не му/ѝ позволяват да осигури защитата на своите права. Правната помощ се предоставя в съответствие със Закона за държавната правна помощ.
В такива случаи правна помощ се предоставя за покриване на разходите по изготвяне на процесуалните документи, правни консултации в хода на съдебното производство и представителството в съда. При трансгранични спорове, освен горепосочената правна помощ, лицето има право също така да получи услуги за устен превод, писмен превод на някои съдебни или несъдебни документи или документи, подадени от ищеца, които са необходими за произнасяне на решението по делото, а в някои случаи дори плащането на пътните разноски за присъствие на съдебните заседания. Държавата не покрива съдебните разходи. Съдебните разходи включват държавната такса, таксата за документи и административните разходи, като например суми, дължими на свидетели и вещи лица, разноските, свързани с разпитване на свидетелите, разноските, свързани с връчването на препис на исковата молба на ищеца и призовката и т.н. Все пак, след като разгледа материалното положение на лицето, съдът може да го/я освободи, било от частично или напълно, от плащането на съдебни разходи към държавния бюджет или да разреши плащане на вноски.

8 Какъв вид издръжка е вероятно да бъде присъдена от съда? Как се изчислява размерът на издръжката? Може ли съдебното решение да бъде преразгледно при промяна в издръжката на живота и семейните обстоятелства? Ако това е така, по какъв начин се извършва преразглеждането (напр. посредством система за автоматично индексиране)?

Когато съдът присъжда издръжка за дете, той може да я определи под формата на фиксирана сума или под друга форма, например храна, облекло, жилище и т.н., или и в двете форми.
Когато преценява и присъжда издръжка в определен размер, съдът първо взема предвид материалното положение на страните, техните условия на живот и техните семейни обстоятелства, като отдава дължимото внимание на доказателствата, които те предоставят.
Когато се определя издръжката за дете, съдът взема предвид всички обстоятелства и доказателства по делото и определя размера на издръжката. Минималният размер на издръжката според разпоредбите, определени от правителството, която всеки родител е длъжен да осигурява ежемесечно за всяко дете, считано от момента на неговото раждане до навършването на 7-годишна възраст, е 25 % от минималната месечна работна заплата, определена от правителството; за всяко дете от 7 години до навършването на 18-годишна възраст тя е 30 % от месечната минимална работна заплата, определена от правителството.
След като издръжката бъде присъдена, за всички промени по нейния размер и срок на плащане, както и за всяко освобождаване от плащане, е нужно съответната страна да подаде нова искова молба. Тогава въз основа на промени в материалното положение и семейните обстоятелства на съответните страни съдът може — в рамките на ново производство — да преразгледа размера на плащаната издръжка и да я увеличи или намали.

9 Как и на кого ще бъде плащана издръжката?

Лицето, което дължи издръжка, трябва да я плаща на лицето, което има право на издръжка. Ако искът за издръжка за ненавършило пълнолетие дете е предявен от един от неговите родители или от неговия настойник, издръжката се плаща на него или нея, а не на детето. Обикновено издръжката се плаща на определени интервали и в определен размер, например под формата на удръжка от заплатата. По-рядко се използват други форми.

10 Ако съответното лице (длъжникът) не плаща доброволно, какво действие може да бъде предприето, за да бъде принудено да плаща?

Ако длъжникът не плаща издръжката доброволно, лицето, в полза на което е била присъдена, трябва да се снабди с изпълнително основание (*izpildu raksts*) от съда, в който е разгледано делото. Въпросното изпълнително основание или изпълнителното основание, издадено в друга държава — членка на Европейския съюз, трябва да бъде представено за изпълнение на съдебен изпълнител (*tiesu izpildītājs*) в срок до 10 години,

считано от влизането в сила на съдебното решение или решението на съдията, освен когато са приложими други давностни срокове (ако периодични плащания бъдат събрани на база на съдебно решение, изпълнителното основание остава в сила за целия период, за който са присъдени периодичните плащания, а давностният срок тече от последния ден за извършването на всяко плащане.). Съдебният изпълнител започва действия по принудително изпълнение на база на подадена молба в писмен вид от страната, която иска принудителното изпълнение. Съдебният изпълнител трябва да приеме изпълнителното основание, ако местожителството на длъжника или местоположението на неговото или нейното имущество или работно място се намира в района на съответния съдебен изпълнител (*iecirknis*). Съдебният изпълнител може да приема също така други изпълнителни основания, които подлежат на принудително изпълнение в района на компетентност на окръжния съд (*apgabaltiesa*), с който той е свързан, т.е. районът на действие, за който на съдебния изпълнител са възложени правомощия по изпълнение.
Мерките по принудително изпълнение включват: събиране, насочено срещу движимо имущество, принадлежащо на длъжника, включително имущество, намиращо се във владение на други лица, както и нематериално имущество, принадлежащо на длъжника, чрез неговата продажба, събиране, насочено срещу парични суми, които са дължими на длъжника от други лица (възнаграждение за труд, приравнени към него плащания, други доходи на длъжника, депозити в кредитни институции), събиране, насочено срещу недвижимото имущество, принадлежащо на длъжника, чрез неговата продажба, или други мерки, посочени в съдебното решение.

11 Моля, опишете накратко всички ограничения, на които подлежи принудителното изпълнение, по-специално правилата за защита на длъжника и давностните и преклузивните срокове, във Вашата система за принудително изпълнение.

Според член 570 от Гражданския процесуален закон върху имуществото на длъжника не се допуска принудително изпълнение за събиране на вземания, ако длъжникът работи или получава пенсия или стипендия и сумата, която следва да бъде събрана, не надвишава частта от месечните доходи, която, според закона, подлежи на принудително изпълнение с цел събиране на задължения. В Гражданския процесуален закон са определени категориите имущество, върху които не се налага запор с оглед на събирането на вземания, например някои домашни уреди, домакинско оборудване или необходимото облекло на длъжника и членовете на семейството, които са негови или нейни зависими. Според член 594 от Гражданския процесуален закон до изплащането на дълга, който подлежи на събиране, от трудовото възнаграждение и приравнените към него плащания към длъжника трябва да се правят удръжки според изпълнителния документ за принудително изпълнение, като се спазва следното:
по дела за събиране на вземанията за издръжката за прехрана на ненавършили пълнолетие деца или в полза на ръководния орган на Гаранционния фонд за издръжки, частта от трудовото възнаграждение на длъжника и приравнените към него плащания, равна на 50 % от минималната месечна работна заплата, трябва да остане като несеквестируем доход, а за всяко зависимо ненавършило пълнолетие дете несеквестируемите средства трябва да бъдат равни на размера на държавната социална помощ;
по други дела за събиране на вземания за издръжка, сумата, която се удържа от трудовото възнаграждение на длъжника и приравнените към него плащания, може да възлезе на 50 %, но сума в размер на месечната минимална работна заплата трябва да остане като несеквестируем доход, а за всяко ненавършило пълнолетие дете несеквестируемите средства трябва да бъдат равни на размера на държавната социална помощ.
Според член 632 от Гражданския процесуален закон взискател на издръжка или длъжник може да подаде мотивирана жалба, оспорваща действията на съдебния изпълнител по принудителното изпълнение на съдебно решение или отказа на съдебен изпълнител да извърши такива действия, освен в специални ситуации. Жалбата се подава в районния или градския съд по местонахождението на кантората на съдебния изпълнител в срок до 10 дни, считано от датата, на която са извършени оспорваните действия, или, ако жалбоподателят не е бил уведомен за часа и мястото на провеждане на действията, датата, на която жалбоподателят е узнал за въпросните действия. Според член 634 от Гражданския процесуален закон, ако бъде отменено вече изпълнено съдебно решение и при повторното произнасяне по въпроса бъде постановено решение за отхвърляне на иска или бъде взето решение за прекратяване на съдебното производство или за оставяне без произнасяне по въпроса, тогава принудителното изпълнение на съдебното решение се отменя и всичко, което е било събрано от ответника в полза на ищеца по силата на вече отхвърленото съдебно решение, трябва да бъде върнато на ответника.
Според член 546 от Гражданския процесуален закон изпълнителните документи за принудително изпълнение може да бъдат представени за задължително изпълнение в срок до 10 години, считано от датата на влизане в сила на решение на съда или на съдия, при условие че в закона не са предвидени други давностни срокове. Ако вземанията по дадени периодични плащания бъдат събирани на базата на съдебно решение, изпълнителните документи за принудително изпълнение остават в сила за целия период, за който са присъдени периодичните плащания, а давностният срок тече от последния ден за извършването на всяко плащане.

12 Съществува ли организация или орган, която или който би ми помогнал(а) да събера издръжката?

Дадено лице може да се обърне към ръководния орган на Гаранционния фонд за издръжки, за да получи издръжка за ненавършило пълнолетие дете, ако принудителното изпълнение на съдебното решение, с което се постановява събирането на издръжката в съответствие с приложимата гражданскоправна процедура, е обявено за неизпълнимо, или ако длъжникът изпълни съдебното решение, с което се постановява събирането, но не осигури минималния размер на издръжката.
Според Регламента за задълженията за издръжка даденото лице може да се обърне към ръководния орган на Гаранционния фонд за издръжки за събирането на издръжка от длъжник, който вече не се намира на територията на Латвия. За целите на Регламента ръководният орган на Гаранционния фонд за издръжки изпълнява функцията на централен орган в Латвия.
Според Регламента за задълженията за издръжка дадено лице, което има законно право на издръжка, може да се обърне към ръководния орган на Гаранционния фонд за издръжки и да подаде молба, насочена към друга държава — членка на Европейския съюз, с цел да:
осигури постановяването на решение за събиране на издръжката в държавата по местожителството на ответника;
осигури промяна в размера на издръжката (увеличение или намаление);
осигури постановяването на решение за събиране на издръжката за дете и установяване на бащинство в държавата по местожителство на ответника;
осигури признаването на решение на латвийски съд, с което се постановява събирането на издръжката, обявяването му за подлежащо на изпълнение или принудителното му изпълнение.

13 Могат ли организации (държавни или частни) да изплатят авансово цялата издръжка или част от нея вместо длъжника?

Ръководният орган на Гаранционния фонд за издръжки може да действа вместо длъжника на издръжка за дете, ако принудителното изпълнение на съдебното решение, с което се постановява събирането на издръжката в съответствие с приложимата гражданскоправна процедура, е обявено за неизпълнимо, или ако длъжникът изпълни съдебното решение, с което се постановява събирането, но не осигури минималния размер на издръжката, определен от правителството. Ако ръководният орган на фонда изплаща издръжката, той има право да предприеме действия за събиране на изплатените суми заедно със законната лихва (вж. раздел 3 по-горе).

14 Ако се намирам в тази държава членка и местопребиваването на длъжника е в друга държава:

14.1 Мога ли да получа съдействие от страна на орган или частна организация в тази държава членка?

Ако ищецът и детето са с постоянно местожителство в Латвия, но длъжникът на издръжката е с местожителство в друга държава, ищецът може да се обърне към ръководния орган на Гаранционния фонд за издръжки, ако принудителното изпълнение на съдебното решение, с което се постановява събирането на издръжката в съответствие с приложимата гражданскоправна процедура, е обявено за неизпълнимо, или ако длъжникът изпълни съдебното решение, с което се постановява събирането, но не осигури минималния размер на издръжката.
Ако длъжникът е с местожителство в чужда държава и няма имущество в Латвия, върху което да бъде наложено принудително изпълнение, преди да се обърне към ръководния орган на Гаранционния фонд за издръжки, ищецът трябва да представи съдебното решение, което да бъде признато и изпълнено в съответната чужда държава. Ако се окаже невъзможно съответното решение да бъде изпълнено в чуждата държава, ищецът може да се обърне към ръководния орган на фонда с молба той да изпълнява задълженията на длъжника по отношение на подлежащата на изпълнение издръжка.
Ръководният орган на Гаранционния фонд за издръжки изпълнява функцията на централен орган според Регламента за задълженията за издръжка (вж. раздел 3 и раздел 13). За помощ по въпроси в обхвата на Регламента лицата могат да се обръщат към ръководния орган на фонда.
Ако латвийски съд постанови решение за принудително изпълнение на издръжката и лице с местожителство в Латвия желае въпросното решение да бъде признато и/или изпълнено в друга държава — членка на Европейския съюз, или да бъде издадено съдебно решение срещу длъжник с местожителство в друга държава — членка на Европейския съюз, в съответствие с Регламента за задълженията за издръжка от ръководния орган на Гаранционния фонд за издръжки може да бъде оказана помощ на въпросното лице да препрати решението на латвийския съд до съответната чужда държава за неговото признаване и/или допускане на изпълнението му, както и за постановяване на решение по молбата.
Ръководният орган на Гаранционния фонд за издръжки може да действа вместо длъжника, като плаща издръжката на ненавършило пълнолетие дете и предоставя информация по въпросите на издръжката.
(вж. раздел 3 и раздел 13).

14.2 Ако това е така, по какъв начин мога да се свържа с този орган или с тази организация?

Ръководен орган на Гаранционния фонд за издръжки (*Uzturlīdzekļu garantiju fonda administrācija*)
Адрес: Pulkveža Brieža iela 15, Riga,
LV-1010, Latvia
Телефон: +371 67830626
Факс: +371 67830636
Електронна поща: pasts@ugf.gov.lv

15 Ако се намирам в друга държава и длъжникът се намира в тази държава членка:

15.1 Мога ли да отправя молба пряко до такъв орган или такава частна организация в тази държава членка?

15.2 Ако това е така, как мога да се свържа с този орган или с тази организация и какво съдействие мога да получа?

Ако взискателят на издръжката се намира в друга държава — членка на ЕС, а длъжникът на издръжката се намира в Латвия, в съответствие с Регламента за задълженията за издръжка взискателят може да се обърне към централния орган на държавата по неговото местожителство. С молбата може да бъде отправено искане за постановяване на решение за събиране на издръжката в Латвия, където живее длъжникът, или постановяване на решение за събиране на издръжката едновременно с установяване на бащинството в Латвия, или решение за обявяване на чуждестранно решение за издръжка за изпълняемо в Латвия или решение за принудително изпълнение на чуждестранното решение. Според Регламента централният орган на чуждата държава извършва необходимите формалности и препраща молбата на взискателя до латвийския централен орган, определен по Регламента. Латвийският централен орган — ръководният орган на Гаранционния фонд за издръжки — съдейства на чуждестранния ищец да представи решението на чуждестранния съд за принудително изпълнение или за признаване и допускане на изпълнение в Латвия или съдейства на ищеца да подаде молба за събиране на вземанията за издръжка до латвийския съд по местожителството на длъжника или молба за събиране на вземанията за издръжка едновременно с установяване на бащинството в Латвия.
Ако принудителното изпълнение на съдебното решение, с което се постановява събирането на издръжката в съответствие с приложимата гражданскоправна процедура, е обявено за неизпълнимо, или ако длъжникът изпълни съдебното решение, с което се постановява събирането, но не осигури минималния размер на издръжката, лицето, което със своето дете има постоянно местожителство в Латвия, при условие че и за двете лица е декларирано местожителство в Латвия, може да се обърне към ръководния орган на Гаранционния фонд за издръжки с молба за изплащане на издръжка.
Според Регламента за задълженията за издръжка лицето трябва да се обърне към централния орган на държавата по неговото или нейното местожителство. Лице с местожителство в Латвия може да се обърне към ръководния орган на Гаранционния фонд за издръжки с цел да:
осигури постановяването на решение за събиране на издръжката в друга държава — членка на Европейския съюз, по местожителството на ответника;
осигури постановяването на решение за събиране на издръжката едновременно с установяването на бащинство в друга държава — членка на Европейския съюз, по местожителството на ответника;
когато решението за събиране на издръжката вече е постановено, да осигури неговото признаване, допускане на изпълнение и принудителното му изпълнение в другата държава — членка на Европейския съюз, по местожителството на ответника.
Ако принудителното изпълнение на съдебното решение, с което се постановява събирането на издръжката в съответствие с приложимата гражданскоправна процедура, е обявено за неизпълнимо, или ако длъжникът изпълни съдебното решение, с което се постановява събирането, но не осигури минималния размер на издръжката, лицето, което със своето дете има постоянно местожителство в Латвия, при условие че и за двете лица е декларирано местожителство в Латвия, може да се обърне към ръководния орган на Гаранционния фонд за издръжки с молба за изплащане на издръжка.
Ръководен орган на Гаранционния фонд за издръжки (*Uzturlīdzekļu garantiju fonda administrācija*)
Адрес: Pulkveža Brieža iela 15, Riga,
LV-1010, Latvia
Телефон: +371 67830626
Факс: +371 67830636
Електронна поща: pasts@ugf.gov.lv
В съответствие с Регламента за задълженията за издръжка ръководният орган на Гаранционния фонд за издръжки изпълнява функциите на централен орган на Латвия.

Ръководният орган на Гаранционния фонд за издръжки плаща издръжка на взискателя вместо длъжника, ако принудителното изпълнение на съдебното решение, с което се постановява събирането на издръжката в съответствие с приложимата гражданскоправна процедура, е обявено за неизпълнимо, или ако длъжникът изпълни съдебното решение, с което се постановява събирането, но не осигури минималния размер на издръжката.

16 Тази държава членка обвързана ли е от Хагския протокол от 2007 г.?

Латвия е обвързана от Хагския протокол от 2007 г.

17 Ако тази държава членка не е обвързана от Хагския протокол от 2007 г., кой ще бъде приложимият закон относно вземането за издръжка съгласно разпоредбите на нейното международно частно право? Кои са съответните разпоредби от международното частно право?

Латвия е обвързана от Хагския протокол от 2007 г.

18 Кои са разпоредбите относно достъп до правосъдие при трансгранични случаи съгласно структурата на глава V от Регламента за задълженията за издръжка?

Според член 43 от Гражданския процесуален закон следните лица са освободени от плащането на съдебни разходи на държавата:
ищци — по искове за събиране на вземанията за издръжка за дете или родител и по искове за установяване на бащинство, ако искът е присъединен към иска за събиране на вземанията за издръжка за дете;
ищци — по искове за признаване или признаване и допускане на изпълнение на решение на чуждестранна държава за плащане на издръжка за дете или родител;
ответници — по дела, касаещи намаляване размера на издръжката за дете или родител, постановена от съда.
В съответствие с четвърти параграф на член 43, когато молбата за събиране на средства за осигуряване на предишните условия на живот е подадена от бивш съпруг или от ищец, който иска признаване или признаване и допускане на изпълнение на решение на чуждестранен съд за събиране на вземания за издръжка за бивш съпруг или друго лице, като се вземе предвид финансовото положение на съответното лице, съдът или съдията може напълно или отчасти да освободи ищеца от плащането на съдебни разходи на държавата или може да отсрочи плащането на съдебните разходи на държавата или да позволи плащане на вноски.
В Латвия на чуждестранни ищци или ищци, които имат право на правна помощ по Регламента за задълженията за издръжка, правната помощ се предоставя от централния орган, определен според Регламента, а именно от ръководния орган на Гаранционния фонд за издръжки. Ръководният орган на Гаранционния фонд за издръжки предоставя правна помощ и услуги по представителство пред латвийските съдилища и правоприлагащи органи на местни взискатели на издръжка и на чуждестранни взискатели на издръжка, които имат право на правна помощ според Регламента.

19 Какви мерки са приети от тази държава членка, за да бъде осигурено изпълнението на дейностите, описани в член 51 от Регламента за задълженията за издръжка?

В Латвия са изменени различни национални закони и наредби, за да може централният орган, определен в съответствие с Регламента за задълженията за издръжка, да изпълнява функциите, предвидени в член 51. Изменените латвийски закони и наредби гарантират предоставянето на правна помощ на взискатели по трансгранични въпроси или ищци, които имат право на правна помощ според изискванията на Регламента, в това число представителство на съответното лице в съда и пред правоприлагащите органи. С оглед установяване на местожителството на длъжника или кредитора в Латвия, за получаване на информация по отношение на доходите на длъжника или на взискателя или за местонахождението в Латвия на всяко имущество, което им принадлежи, латвийският централен орган, т.е. ръководният орган на Гаранционния фонд за издръжки, има пряк достъп до различни регистри в Латвия, в които се съхранява съответната информация. Благодарение на информацията, която централният орган може да получава направо от съответните регистри, става възможно получаването на документи и доказателства. Ръководният орган на фонда има право да се обръща към съдилищата в Латвия от името на съответните ищци, за да образува производство или да улесни дадено производство, да обезпечи необходимите временни мерки и получаването на доказателства. Ръководният орган на фонда — от името на ищеца — може да предяви иск за установяване бащинството на дете направо пред съда, ако искът е присъединен към иск за събиране на вземанията за издръжка.

Тази уеб страница е част от „Вашата Европа“.
Ще се радваме да получим вашите коментари относно полезността на предоставената информация.

This webpage is part of an EU quality network

Последна актуализация: 05/04/2024
Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държвата-членка, отговорна за тази страница.